

Protokoll 6/2019

fört vid Rådet till skydd för Stockholms skönhets
sammanträde måndagen den 26 augusti 2019 kl. 13:30-
17:00, Bolindersalen, Tekniska nämndhuset

Ledamöter

Anders Johnson (L)
Helena Nilsson Lannegren (C)
Måns Lönnroth (S)
Solbritt Östergren (V)
Elisabet Jermsten
Birgitta Bremer
Laila Reppen
Magnus Olausson §§8-22
Katarina Borg
Inga Varg Ordförande
Monica Hector Protokollförare
Susanne Höglin Handläggare
Henrik Nerlund Sekreterare
Margareta Olofsson

Övriga närvarande

Susanna Stenfelt Föredragande §8
Rebecca Kihlman Föredragande §8
Anna-Stina Bokander Föredragande §10

Justerare

Margareta Olofsson

Datum för justering**Paragraf**

§§1-22

Protokollförare

Monica Hector

§ 1

Val av justerare. Fastställande av föredragningslista

Beslut

Valdes ledamot Margareta Olofsson att tillsammans med ordförande justera protokollet. Erinrades att ärenden upptas i ordningen 1-7, 9, 8, 10-21.

§ 2

Nästa sammanträdesdag

Beslut

Erinrades att Skönhetsrådet sammanträder den 9 september 2019, kl. 13.30.

§ 3

Nästa delegationssammanträde

Beslut

Erinrades att Skönhetsrådets delegerade sammanträder den 23 september 2019, kl. 13.30.

§ 4

Protokoll fört vid sammanträde 2019.05.06

Beslut

Anmälades att protokoll fört vid rådets ordinarie sammanträde 2019.05.06 justerats i vederbörlig ordning.

§ 5

Protokoll fört vid sammanträde 2019.05.20

Beslut

Anmälades att protokoll fört vid rådets delegationssammanträde 2019.05.20 justerats i vederbörlig ordning.

§ 6**Protokoll fört vid sammanträde 2019.06.17****Beslut**

Anmäldes att protokoll fört vid rådets delegationssammanträde 2019.06.17 justerats i vederbörlig ordning.

§ 7**Rådet: Seminarium 2019, "Vattnet och stadens broar"**

SR 2019/149

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet att det årliga seminariet ska äga rum tisdag 8 oktober 2019.

§ 8**Sperlingens Backe, del av kvarteret, planärende på granskning, 2014-00404**

SR 2019/166

Beslut

Bordlades ärendet till §11.

Sammanfattning av ärendet

Upptogs till behandling Sperlingens Backe, del av kvarteret, planärende på granskning, 2014-00404. Susanna Stenfelt och Rebecca Kihlman, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

Handlingar i ärendet

- SR 2019/166-20 Underrättelse om granskning
- SR 2019/166-2 Planbeskrivning
- SR 2019/166-3 Stadslivsanalys
- SR 2019/166-7 Gröna tillskott
- SR 2019/166-21 Plankarta
- SR 2019/166-22 MKB Kulturmiljö del 2
- SR 2019/166-5 Markföreningar
- SR 2019/166-8 Hållbarhetsstrategi ADIA
- SR 2019/166-9 Rekonstruktions-PM Bångska palatset
- SR 2019/166-10 Tunnelbana
- SR 2019/166-12 Projektets genomförande

- SR 2019/166-23 MKB Kulturmiljö del 1
- SR 2019/166-24 MKB Kulturmiljö del 1
- SR 2019/166-27 Gestaltungsprogram
- SR 2019/166-4 Energimål Vasakronan
- SR 2019/166-6 Energianvändning och försörjning
- SR 2019/166-11 Buller och vibrationer
- SR 2019/166-13 Luftutredning
- SR 2019/166-14 Logistik
- SR 2019/166-15 Rekonstruktions-PM SB 47
- SR 2019/166-16 Rekonstruktions-PM SB 45
- SR 2019/166-17 Avfallshantering
- SR 2019/166-18 Dagvatten
- SR 2019/166-19 Trafik
- SR 2019/166-25 Magnetfält nätstation- vibrationer
- SR 2019/166-26 Kungörelse granskning
- SR 2019/166-28 Geoteknik
- SR 2019/166-29 Fastighetsindelning

§ 9

Anmälningar för kännedom

Anmälda handlingar

- Tvärbanan Kistagrenen, sträckan vid Solvalla, meddelande och revidering efter granskning, 2017-17192
- Nybygge i hörnet Solleftegatan/Nordingrågatan, svar med e-post.
- Oslo 1 m.fl., planärende på granskning, 2016-15727
- Västberga 1:1, intill kv. Pucken 1, planärende på granskning, 2016-15944
- Varför är det så skräpigt och smutsigt på Stockholms gator? Svar med e-post.
- Dags att sanera Essingeleden, svar med e-post.
- Örby 4:1 m.fl., område vid kvarteret Filmen, planärende på granskning, 2016-02898
- (Signerad) Vasastaden 105:1 anläggande av ny entréplats till Vasaparken/Sabbatsberg 2019-06565
- (Signerad) Fågelbärsträdet 12, rivning av grönklassad byggnad, 2019-08371
- (Signerad) Stålklockan 1, nybyggnad av flerbostadshus, 2019-08372-575
- Markanvisning för bostäder i Råcksta, svar med e-post samt 0199-2006 och 0126-2008 bifogade.
- Tensta Terrassen, del av Akalla 4:1, Tensta 4:7 och Vissinge 1, planärende på granskning, 2015-17071
- Hammarbyhöjden 1:1 och Snöfallet 2 m.fl. vid kv. Kölden, planärende på granskning, 2016-14205

- Skärholmsdalen, del av Skärholmen 2:1 invid Gillsätra, Kråkholmen m.fl. planärende på granskning, 2016-15385
- Banderoller och flaggor vid Stadsbiblioteket, svar med e-post.
- Begäran om handlingar rörande Hökarängen, svar med e-post.
- Måsholmen 21, planärende på granskning, 2017-09751
- Protest mot planerad bebyggelse i Råcksta, svar med e-post.
- Rålabshovsparken, angående food trucks parkerade på Smedsuddsvägen, e-post vidarebefordrad till trafikkontoret.
- Birger Jarlspassagen, fråga om restauranginredning. Svar med e-post.
- (Signerad) Norrmalm 2:41, Kungsträdgården, rivning och nybyggnad av kiosk
- (Signerad) Hägern Större 14, skylt/ljusanordning, digital skyltanordning, 2019-06281-575
- (Signerad) Domherren 1, yttre ändring, kylmedelskylare på tak, 2019-06994-575
- (Signerad) Norra Djurgården 1:1, rivning av del av byggnad 4:33 m.m., 2018-18651-575
- (Signerad) Vendelsö 2, rivning, om- och tillbyggnad av del av Hästhagsskolan, 2019-07414-575
- Öppet brev från medarbetarna på Stadsmuseets kulturmiljöenhet.
- (Signerad) Hönsfodret 1, på/tillbyggnad av skolbyggnad, 2019-03747-575
- (Signerad) Blåkråkan 4, påbyggnad i två plan, 2019-09832-575
- Biljetter till Skönhetsrådets stadsvandringar i Vällingby, vidarebefordrat till Kulturfestivalen.
- Skönhetsrådets stadsvandringar i Vällingby
- Kulturvärden i Björkhagen, fråga angående rådets yttrande, svar med e-post.
- (Signerad) Riddaren 13, baldakin över hotellentré

§ 10**Gasverket Östra, förslag till detaljplan, 2014-12741**

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Gasverket Östra, förslag till detaljplan, 2014-12741. Anna-Stina Bokander, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2019/159

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet tillstyrka förslag till detaljplan med erinran avseende exploateringsgraden och det planerade höga huset.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett planförslag för del av Norra Djurgårdsstaden – Gasverket Östra (del av Hjorthagen 1:3). Stadens vision för det kulturhistoriskt värdefulla Gasverket är att det både ska bidra till ett väl fungerande vardagsliv för boende och arbetande i Hjorthagen med service, omsorg, skola och mötesplatser för alla samt vara ett av Stockholms självklara besöksmål. Planområdet rymmer idag åtta byggnader samt spaltgasverket. Huvudsyftet med planförslaget är att säkerställa ett skydd och långsiktigt bevarande av de berörda delarna av Gasverksområdet.

Planförslaget möjliggör ny användning i de befintliga byggnaderna; centrum- och kontorsändamål anpassat till kulturhistoriska värden. Bostäder möjliggörs i de övre våningsplanen i hus 26/24/25 samt hus 21. Skydds- och varsamhetsbestämmelser i detaljplanen säkerställer att byggnaderna särart och karaktär bevaras. I planområdets södra del, längs bergskanten, där spaltgasverket ligger samt inom fotavtrycket för hus 15/16 ges byggrätt för nya byggnader för centrum- och kontorsändamål samt bostäder.

Skönhetsrådet ansåg att exploateringsgraden är för hög för att det i alla delar ska gå att säkerställa de mål som sattes upp i Program för hållbar stadsutveckling 2016. Trots detta ställde sig rådet i huvudsak positivt till planförslaget. De förändringar som föreslås för den befintliga och kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen, såsom yttre ändringar för att byggnaderna ska kunna användas för nya ändamål, hade rådet ingen erinran emot. Detta förutsatt att nyupptagna ytor för fönster och entréer får rimliga proportioner i

förhållande till respektive fasad och dess uttryck. Att byggnadens ursprungliga karaktär och gestaltning blir tydligt avläsbar även efter förändringarna är av högsta vikt, annars fördärvas snarare än utvecklas det viktiga kulturarvet Gasverket. Ändringarna måste också utföras med mycket hög kvalitet i såväl material som utförande, vilket stadsbyggnadskontoret måste säkerställa i planhandlingar och senare i bygglovsskedet.

Rådet ansåg vidare att rivningen av marketenteriet går att motivera givet de omfattande fuktproblem som byggnaden har. Skönhetsrådet uppskattade den arkitektoniska gestaltningen och den trappande form som föreslås för den byggnad som i planförslaget ersätter marketenteriet. Den föreslagna bebyggelsen mot Gasverksvägen hade rådet ingen erinran emot och rådet ställde sig också positivt till att en del av spaltgasverket bevaras för framtiden.

Skönhetsrådet fick under sammanträdet 2019.08.26 information om de diskussioner som förts under arbetet med planområdet och hur stadsbyggnadskontoret tillsammans med byggherrarna prövat olika lösningar för att uppnå såväl ett väl utformat område som önskat exploateringsstal. Rådet ansåg att förslaget till övervägande del är bra men det föreslagna höghuset i områdets östra del är problematiskt. Byggnaden har, så som det skissats i underlaget, arkitektoniska kvaliteter men rådet fann det olämpligt att tillföra en högre byggnadsvolym i planområdet av flera skäl: i Program för hållbar stadsutveckling anges att gasklockornas dominerande roll ska bibehållas i förhållande till ny bebyggelse och viktiga siktstråk mot dessa ska värnas samt att Gasverkets befintliga byggnader ska vara huvudnumret, nya kompletterande byggnader ska stärka Gasverket, inte vara dominerande. Rådet ansåg inte att planförslaget efterlever programmet i dessa delar. Vidare bör större hänsyn tas till planområdets läge i Nationalstadsparken – bostadshusen längs Husarviken sänktes i höjd av hänsyn till parken och dess värden, samma omsorg bör tas även i denna del av Gasverksområdet. Ur stadsbildssynpunkt finns det också skäl att motsätta sig ett höghus. Bostadsbebyggelsen längs Bobergsgatan har högst medvetet utformats så att arkitekturen visar en mångsidig, nästan brokig karaktär. Det aktuella planområdet bör därför som kontrast få en betydligt lugnare karaktär vad gäller hushöjd, d.v.s. höghuset bör utgå. Med tanke på att hela Norra Djurgårdsstaden är så tätt exploaterat att det inte finns tillräckliga ytor för lek och rekreation – en ny parklek föreslås i Hjorthagsparken, d.v.s. utanför Gasverksområdet – ansåg rådet därför att punkthuset helt bör utgå ur planförslaget. Detta skulle innebära att mittstråket genom planområdet skulle kunna avslutas med en allmän plats eller park, vilket rådet ansåg skulle tillföra mer kvalitet i området än ett högt hus skulle göra.

Handlingar i ärendet

- SR 2019/159-31 Samrådsbrev
- SR 2019/159-11 Planbeskrivning
- SR 2019/159-14 Plankarta
- SR 2019/159-15 Antikvarisk förundersökning hus 29
- SR 2019/159-24 Antikvarisk utredning luftledningsstråken
- SR 2019/159-25 Antikvarisk förundersökning hus 30
- SR 2019/159-2 Antikvarisk förundersökning Gasverket i Värtan
- SR 2019/159-3 Spaltgasverket antikvarisk utredning
- SR 2019/159-4 Spaltgasverket byggnadsteknisk utredning
- SR 2019/159-5 Solstudie Gasverket östra
- SR 2019/159-6 Slutsats av teknisk utredning hus 26, 24, 25
- SR 2019/159-26 Antikvarisk förundersökning hus 15-16
- SR 2019/159-27 Antikvarisk förundersökning hus 21
- SR 2019/159-30 Antikvarisk förundersökning hus 26-24-25
- SR 2019/159-7 Riskutredning avseende människors hälsa
- SR 2019/159-8 Slutsats av teknisk utredning hus 15
- SR 2019/159-9 Riskbedömning av förorenad mark
- SR 2019/159-10 MKB Fördjupat program Hjorthagen
- SR 2019/159-12 PM Undersökning av mark och byggnader
- SR 2019/159-13 PM Föroreningar inom Gasverket östra
- SR 2019/159-16 Fördjupning av MKB
- SR 2019/159-17 Kompletterande Miljötekniska markundersökningar
- SR 2019/159-18 Demontering av hus 29
- SR 2019/159-19 Illustrationsbilaga
- SR 2019/159-20 Dagvattenstrategi
- SR 2019/159-21 Inventering av byggnader, teknik och miljö
- SR 2019/159-22 Handlingsprogram Gasverket version 1.3.
- SR 2019/159-23 Grönnytefaktor ny bebyggelse i Gasverket
- SR 2019/159-28 Bullerutredning
- SR 2019/159-29 Antikvarisk konsekvensanalys

§ 11**Sperlingens Backe, del av kvarteret, planärende på
granskning, 2014-00404**

Återupptogs ärende bordlagt vid §8.

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet avstyrka förslag till detaljplan.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Skönhetsrådet har tidigare yttrat sig över föreliggande ärende under såväl program- som plansamrådsskede. Vid båda dessa tillfällen, 2015 och 2017, ställde sig rådet negativt till de omfattande rivningar som föreslagits, till de kraftiga påbyggnaderna samt till den försämrade tillgängligheten till tunnelbanan. Nu när planen är på granskning såg rådet flera positiva inslag, t.ex. den större orienterbarheten den inre miljön. Dock kvarstår huvudsakligen de problem som rådet tidigare påpekat.

En övergripande knäckfråga är hur staden ser på kvarterets placering. Trots att Sperlingens backe ligger på Östermalm, en bit utanför det moderna City, föreslås påbyggnader som bara tidigare accepterats i den modernistiska miljön på Norrmalm. Genomförs höjningarna befarar rådet att en ny princip för påbyggnader etableras på Stockholms malmar. Höjdsättningen av innerstaden utanför City styrs av de principer som presenterades i Lindhagenplanen 1866 med fasta relationer mellan hushöjd och gatubredd. I normalfallet innebär detta att byggnadernas fasader är 1,5 meter högre än gatubredden och att taket inordnas under en 45-graders vinkel. I planförslaget trappas byggnaderna in där takfoten borde legat och tillåts sedan i en brant vinkel ha uppemot fyra ytterligare våningar. Rådet ansåg att detta är ett sätt att tänja stadens tidigare principer till oigenkännlighet och att det kommer att få stora konsekvenser för andra kvarter i innerstaden om det tillåts här.

Trots det positiva i att de föreslagna rivningarna minskat önskade rådet understryka att planarbetets utgångspunkt där omfattande rivningar utgjort grunden är felaktig. Istället borde kvarteret utvecklats med den befintliga bebyggelsen som utgångspunkt. Ur ett hållbarhetsperspektiv rimmar det dessutom illa med det allt större fokus på återbruk som märks generellt i samhället. Rådet beklagade att 1980-talets postmoderna bebyggelse bedömts sakna värde och i huvudsak står inför eliminering. Rivningen av restaurang Turesson är exempelvis en helt onödig skövling av en tidstypisk och högklassig glasarkitektur. Rådet kunde acceptera en rivning av parkeringshuset, men fann dess värden styvmoderligt hanterade. Som en av de tidigaste bilmiljöerna i Sverige, med delvis klassicerande interiör och stram funktionalistisk fasad är den unik i sitt slag. Planförslaget är paradoxalt i så mening att det på samma gång föreslår en rivning av en autentisk, snart 85-årig fasad samtidigt som det föreslår rekonstruktioner av andra fasader som bara är ett par decennier äldre. Skönhetsrådet motsatte sig inte fasadrekonstruktionerna, men fann tillvägagångssättet märkligt och ställde sig frågande till hur värderingen gjorts mellan arkitektur från 1880-talet respektive 1930- och 1980-talen.

Skönhetsrådet har tidigare inskräp stadens intresse i att värna den allmänna tillgängligheten till tunnelbanestationen Östermalmstorg.

Att ta bort uppgången på Birger Jarlsgatans östra sida och istället låta uppgången mynna inne i Sturegallerian leder till en sämre lösning för allmänheten till förmån för fastighetsägarens handelslägen. Rådet ansåg att en uppgång genom Marmorhallarna mycket väl kan vara ett komplement till den direkta kontakten med gatan, men inte en ersättning. Tunnelbaneuppgångar som mynnar i privata lokaler kan inte heller garanteras vara öppna över dygnet utan förutsätter i förlängningen fastighetsägarens välvilja.

Sammanfattningsvis stod rådet fast vid sina tidigare ståndpunkter och ansåg att tunnelbaneentrén mot Birger Jarlsgatan måste behållas, att högklassig arkitektur från 1930- och 1980-talen måste värderas högre och inte kan ställas inför storskaliga rivningar samt att kvarterets höjder ska följa de etablerade principer för hushöjd och gatubredd som gäller för malmarna.

§ 12

Smedsbacken 35, förslag till detaljplan, 2017-19124

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Smedsbacken 35, förslag till detaljplan, 2017-19124.

SR 2019/173

Beslut

Bordlades ärendet på handläggarens begäran.

Handlingar i ärendet

- SR 2019/173-3 Samrådsbrev
- SR 2019/173-6 Planbeskrivning
- SR 2019/173-2 Skuggstudie
- SR 2019/173-4 PM Åtkomlighet för räddningstjänsten
- SR 2019/173-5 Plankarta
- SR 2019/173-7 Geoteknisk utredning
- SR 2019/173-8 Dagvattenutredning

§ 13**Stockholms Byggnadsordning, remiss från
stadsbyggnadskontoret, 2018-15037**

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Stockholms Byggnadsordning, 2018-15037.

SR 2019/164

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet ställa sig positivt till förslaget till ny byggnadsordning med erinran om dess målkonflikter, krav på tydligare vägledningar samt dess status.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Skönhetsrådet välkomnade att en ny byggnadsordning tagits fram och ansåg att de beskrivande texterna med sina illustrationer på ett lättillgängligt sätt presenterar stadens utveckling ur ett landskapligt, arkitektoniskt och kulturhistoriskt perspektiv. Förslaget till ny byggnadsordning adderar vid sidan av beskrivande text också vägledningar för stadens utveckling och ett verktyg för gestaltning. Dokumentet kan ha stor påverkan för det kvalitativa stadsbyggandet om det används rätt. Skönhetsrådets beslöt att i sin hantering av ärendet fokusera på hur vägledningarna är formulerade och hur de kan komma att påverka framtidens stad med dess målkonflikter.

Under rubriken Byggnadsordningens målkonflikter konstaterade rådet att byggnadsordningen i föreliggande form har två övergripande svagheter. Eftersom stadens mål i den 2018 beslutade översiktsplanen är att koppla samman stadens delar genom omvandling, komplettering och mindre förtätningar kommer flera av de i byggnadsordningen presenterade stadsbyggnadskaraktärerna att helt eller delvis förändras. Detta kräver en större analys och identifikation av målkonflikter i byggnadsordningen. Den stora förändring av staden som pågår enligt översiktsplanen berör framförallt efterkrigstidens bebyggelsemiljöer och de stadsbyggnadskaraktärer som identifierats från åren 1945-1975 bör därför kompletteras med tydligare riktlinjer för hur detta kan gå till med ett kvalitativt resultat. Den andra svagheten är vagheten i de

presenterade vägledningarna. Genomgående används exempelvis ordet "beaktas" när förhållandet till befintliga kvaliteter beskrivs.

Under rubriken Byggnadsordningens vägledningar, behöver enligt rådets uppfattning tillägg och förtydliganden:

I vägledningen för topografi och siluett behöver en skrivning adderas om att byggnader som föreslås kliva ur den gängse skalan ska kunna motiveras utifrån såväl innehåll som placering.

I vägledningen för vattenrummen behöver en skrivning adderas om att de befintliga naturständerna ska fredas från hårdgörande.

I vägledningen för gator och torg berörs stadens bottenvåningar mycket kort. Staden i ögonhöjd skulle kunna utvecklas till ett viktigt kapitel i byggnadsordningen.

I vägledningen för parker och naturområden skulle en analys av kvantitet kontra kvalitet vara användbar vid förtätningsförslag.

I vägledningen för stadens ton bör belysningspunkten förstärkas med ett resonemang om scenografisk ljussättning snarare än belysning av objekt.

I vägledningarna för samtliga stadsbyggnadskaraktärer behöver den första punkten formuleras så att de befintliga kvaliteterna utgör utgångspunkt för framtida utveckling snarare än att de beaktas.

I vägledningarna för samtliga stadsbyggnadskaraktärer behöver punkten om befintliga lokaler i bottenvåningen formuleras om från "bör" till "ska" undvikas.

I vägledningen för stenstad behöver skrivningarna i punkten om höga byggnader adderas en formulering om att de ska motiveras utifrån såväl innehåll som placering.

I vägledningarna för villastad, trädgårdsstad och småhusområden behöver en skrivning adderas om att okänsliga rivningar, hårdgörande av mark och ad hoc-utveckling av flerfamiljshus ska undvikas.

I vägledningarna för stenstadens krans, småhusstad, grannskapsenhet och tunnelbanestad behöver punkten om parkeringsytor på förgårdsmark och gårdar formuleras om från "bör" till "ska" undvikas.

I vägledningen för ny kvartersstad bör en skrivning om relationen mellan gatans bredd och byggnadernas höjd adderas.

Rådet ansåg vidare att byggnadsordningens status som vägledande dokument behöver fastställas av kommunfullmäktige. Stadens föregående byggnadsordning som gällde åren 1999 till 2010 beslutades av kommunfullmäktige som en del av den dåvarande översiktsplanen. Frågan om den föreliggande byggnadsordningens status i förhållande till andra dokument kommer att vara avgörande för dess betydelse. Rådets uppfattning var att den liksom tidigare ska vara kopplad till översiktsplanen och läggas på fullmäktiges bord. Bara då kan den anses vara verkligt stadsövergripande och vägleda samtliga nämnder och styrelser i kommunen. Intressant i sammanhanget är också den arkitekturpolitik som är under framtagande och dess koppling till byggnadsordningen. Enligt rådets uppfattning det bör översiktsplan, byggnadsordning och arkitekturpolitik utgöra ett paket där den förstnämnda utgör stadens kvantitativa bebyggelseinriktning, den mellersta ett formellt kunskapsdokument om det redan byggda och den sistnämnda en politisk viljeinriktning för ett kvalitativt resultat.

Det avslutande kapitlet i byggnadsordningen med ett verktyg för stadens gestaltning ansåg rådet vara intressant och välbehövligt, men det är möjligtvis något som istället bör vara en del av den kommande arkitekturpolitiken.

Handlingar i ärendet

- SR 2019/164-1.1 Byggnadsordning kontorsremiss del 1 av 2 (2/4)
- SR 2019/164-1.2 Stockholms Byggnadsordning del 1 av 2
- SR 2019/164-1 Stockholms Byggnadsordning, remiss från stadsbyggnadskontoret, 2018-15037
- SR 2019/164-2 Stockholms stadsbyggnadskaraktärer

§ 14

Motion om att Skönhetsrådet ges beslutsrätt, KS 2019/738

Genom remiss hade Kultur- och stadsmiljöroteln, rotel X, begärt Skönhetsrådets yttrande över Motion (2019/738) av Peter Wallmark och Martin Westmont (SD) om att ge Skönhetsrådet beslutsrätt.

SR 2019/157

Beslut

Skönhetsrådet ansåg motionen besvarad enligt nedanstående.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

I motionen föreslås att Skönhetsrådet ges beslutsrätt i frågor som berör stadens skönhet. Under de hundra år som rådet verkat i Stockholm har frågan om rådets arbetsformer diskuterats vid återkommande tillfällen. Detta skedde exempelvis 1994 efter att en motion med liknande innehåll framställdes av Stockholmspartiet.

Bakgrunden till Skönhetsrådet går att finna i stadsbyggnadsdebatten vid förrförra sekelskiftet. Efter inrättandet 1919 och fram till att rådet fick sitt reglemente från kommunfullmäktige 1926 belystes frågan om rådets arbetsformer grundligt. Skönhetsrådet är unikt i så måtto att det både är en del av staden och samtidigt verkar som ett fristående expertorgan. Reglementet ger rådet vittgående möjligheter att rådge stadens olika myndigheter, men också att kräva in de underlag rådet finner lämpliga och att på eget bevåg väcka förslag genom skrivelser till stadens olika organ. Rådets ledamöter väljs av fullmäktige efter förslag från externa akademier, kommittéer och organisationer. Åtta av dessa ledamöter är särskilt sakkunniga inom vissa områden, medan fyra väljs att representera stockholmarna på förslag från partierna. Den trettonde ledamoten väljer rådet självt, liksom att det självt utser ordförande, vice ordförande och sekreterare. Detta för att kunna fungera oberoende från dagspolitikens majoritet och opposition. Efter inval representerar rådets ledamöter endast sin egen kunskap och erfarenhet. Skönhetsrådet fungerar som fast remissinstans för stadsbyggnadsnämnden och yttrar sig över samtliga planförslag inom kommunens gränser samt över principiellt viktiga bygglov eller andra för stadsbilden avgörande ärenden.

Som fri expertinstans direkt under fullmäktige kan rådet till sin natur inte ha rätt att överpröva demokratiskt fattade beslut. Om rådet skulle ges beslutsrätt skulle det hundraåriga arbetssätt som utvecklats mellan skönhetsråd och förvaltning inte kunna fungera som tidigare utan rådet skulle istället komma att vara en dubblerad stadsbyggnadsnämnd. Skönhetsrådet skulle därmed upphöra att utgöra en fristående expertis vars kunskap står till beslutsfattarnas förfogande. Liksom vid behandlingen av Stockholmspartiets motion 1994 söker inte Skönhetsrådet någon förändring av den ordning som utvecklats att fungera väl under ett sekel.

Handlingar i ärendet

- SR 2019/157-1.1 Motion om att Skönhetsrådet ges beslutsrätt, KS 2019/738
- SR 2019/157-1.2 Följebrev Motion om att Skönhetsrådet ges beslutsrätt, KS 2019/738
- SR 2019/157-1 Motion från Sverigedemokraterna om att Skönhetsrådet ges beslutsrätt, KS 2019/738

§ 15

Sekreteraren informerar

Sammanfattning av ärendet

Erinrade sekreteraren om Jubileumsmötet som hålls i Rådssalen, Stadshuset, 16 september 2019. Boken om Skönhetsrådets 100-åriga verksamhet som sekreteraren visade upp, kommer då att delas ut till inbjudna ledamöter och gäster.

Sekreteraren och Susanne Höglin delgav ledamöterna information från stadsmuseet om de vandringar under Stockholms kulturfestival som rådet ansvarat för och som hållits av ledamöter och sekreterare, nuvarande såväl som tidigare, samt handläggare. I rådets regi hölls åtta olika vandringar vid sammanlagt 15 tillfällen. Elva av dessa vandringar var slutsålda och beläggningsgraden var således genomgående hög. Sekreterarens vandringar i Vällingby uppmärksammades f.ö. av Dagens Nyheter med en artikel.

§ 16

Övriga frågor

Beslut

Förelåg inga övriga frågor.

§ 17

Skarpnäcks gård 1:1 vid kv Rotorbladet, förslag till detaljplan för del av fastigheten, 2017-19304

SR 2019/106

Beslut

Anmälades för formellt beslut ärende hänskjutet från delegationssammanträde 2019.05.20 (§2).

§ 18

Bonden Mindre 14, förslag till detaljplan, 2018-12849

SR 2019/119

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende hänskjutet från delegationssammanträde 2019.05.20 (§3).

§ 19

Fader Bergström, förslag till detaljplan för bostäder och förskola, 2015-18144

SR 2019/108

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende hänskjutet från delegationssammanträde 2019.05.20 (§4).

§ 20

Skridskon 1, förslag till detaljplan, 2017-17030

SR 2019/152

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende hänskjutet från delegationssammanträde 2019.06.17 (§2).

§ 21

Blackeberg 3:1 m.fl. och Norra Ängby 1:1, förslag till detaljplan för del av område invid Blackebergsvägen, 2016-15112

SR 2019/151

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende hänskjutet från delegationssammanträde 2019.06.17 (§3).

§ 22

Hornafjord 3, förslag till detaljplan, 2017-08970

SR 2019/150

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende hänskjutet från delegationssammanträde 2019.06.17 (§4).

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
MONICA,HECTOR	2019-08-30
Inga Margareta,Varg	2019-08-30
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2019-08-30
INEZ MARGARETA,OLOFSON	2019-08-30